

Sok az erőszakos tett

Bár a közbeszéd szerint nem férfi az, aki megüt egy nőt vagy akár gyermeket, a számok mást mutatnak: az elmúlt években nőtt a nők és kiskorúak ellen elkövetett erőszakos tettek száma Romániában. Szomorú statisztikánk elkészítéséhez a nők jogait képviselő bukaresti Filia Központ idei jelentését és a Román Rendőrség adatait is felhasználtuk.

Lapunkban már olvashattak a magyarul is elérhető és működő Bright Sky RO alkalmazásról, melyet a rendőrség a Vodafone Alapítvánnyal és a Necuvinte Egyesülettel, valamint Code for Romania Egyesülettel közösen fejlesztett ki. A 2020 óta ingyenesen letölthető, magyar, román és angol nyelven elérhető mobilalkalmazás időjárásipnának látszik, belőle azonban elérhető szükség esetén a 112-es sürgősségi hívószám is, illetve azt is megtudhatjuk, hogyan nyújthatunk segítséget valaki másnak. A három éve elérhető alkalmazást eddig több mint 92 ezerszer nyitották meg, 13 ezer készülékre töltötték le, tavaly novemberben kilenczernél több aktív felhasználója volt. A bright-sky.org honlap is működik már, ezen szintén tájékozódhatunk magyar nyelven, és egy egyszerű kereséssel azt is megtudhatjuk, hogy településünkön kihez fordulhatunk segítségért. Az oldalon azt is megtudhatják, igazak-e vagy hamisak-e azok a mítoszok, amelyek a családon beüli erőszakot övezik, például az, hogy a jó anyagi helyzetben élő párok tagjai között nem fordulhat elő bántalmazás, vagy hogy a terhes

nőket egész biztosan csak és kizárólag övja-e férje, partnere.

Egyre több a bántalmazott

Ami a statisztikát illeti: 2023 első tíz hónapjában közel kétezer figyelemfelkeltő akciót tartottak a rendőrök országsszerte, ezeken több int 87 ezer felnőt és 29 600 kiskorú vett részt – áll a rendőrség honlapján. Ami pedig ilyenkor fontos: sose felejtssük el, hogy a számok mögött élő emberek s az ő történeteik vannak. Ezek a történetek pedig nagyon sokszor szólnak a fizikai bántalmazásról vagy éppen szexuális erőszakról, mint az a Filia közérdekű adatigényléssel kikért, majd feldolgozott adataiból kiderül. Ezekkel a 2020–2002 közötti időszakot vizsgálták.

A jelentés szerint 2020-ban 53 978 esetben léptek közbe a rendőrök családon belüli erőszak miatt, az esetek 87%-ban a 112-es sürgősségi számon kapták a hívást. Bár 14 375 esetben állapították meg, hogy az áldozat jelentős veszélyben van, 8393 alkalommal (az esetek 58%-a) állítottak ki ideiglenes távolságtartási végzést – a többi esetben maguk a bántalmazottak utasították el ezt.

A következő évben, 2021-ben 66 398 esetben riasztották a rendőrséget családon belüli erőszak miatt, ez 23%-os növekedés. Jelentős veszélyt 18 309 alkalommal, az esetek több mint negyedében (26%) állapították meg, és 11 047 ideiglenes távolságtartási végzést állítottak ki (az esetek 60%-a). Az

Egy képernyőkép a Bright Side Ro alkalmazásból

esetek száma jelentősen nőtt 2022-ben is, akkor 90 174 alkalommal hívták ki a rendőröket, ideiglenes távolságtartási végzést ellenben csak 12 972 alkalommal bocsátottak ki. A csökkenő arányok a jelentés szerint azt jelzik, hogy az áldozatok nem bíznak az ideiglenes távolságtartási végzés hatásosságában.

Élő előítéletek

Bár a családon belüli erőszakos esetek száma egyre nőtt, évről évre kevesebb alkalommal hívták a rendőrök az úgynevezett mobil csapatokat. 2020-ban 423-szor, 2021-ben 391-szer, míg 2022-ben 341-szer. Ezeknek az egysé-

geknek a tagjai szociális asszisztenciát kellene nyújtsanak az áldozatnak vagy akár az bántalmazónak (például eltávolítják a közös lakásból, de nincs hova mennie). Bár a *Hivatalos Közlönyben* 2019. január 6-án megjelentek szerint a megyei és helyi önkormányzatoknak létre kell hozniuk ezeket a csapatokat, a tapasztalat azt mutatja, hogy ezek megléte sok helyen csak formális, nincs sem pénz, sem szándék arra, hogy közbelépjenek a sürgős esetekben, sőt, a szükséges felkészültségük is hiányzik... Ha ez nem lenne elég gond, az áldozatoknak sok esetben a hatóságok képviselőinek előítéleteivel is szembesülniük kell, főleg ha mélyszegénységben vagy fogyatékkal élnek, és/vagy a roma közösség tagjai. A jelentésben kitérnek arra is, hogy az esetek egy része nem is kerül a hatóságok elé.

„Megússem vagy ne üssem?”

„Megússem vagy ne üssem / ezen tűnődtem / egy nagy pofon / nem old meg semmit sem” – valószínűleg sokan éneklük ma is akár házibulikban a Bikini együttes dalát, s remélhetőleg azok vannak többen, akikben ez a kérdés a való életben sosem merül fel. Az adatok (bár ezeket 2018-tól jegyzik, az egyszerűség kedvéért itt is a 2020–2022-es időszakot nézzük) sajnos ismét mást mutatnak. Míg a 2020-ban 26 809 alkalommal jelentettek a rendőrségen ütést vagy más erőszakos cselekedetet, 2021-ben 29 951 esetben, 2022-ben pedig 34 368 alkalommal. Nemi erőszak áldozatává is minden évben többen válnak (226, 232, 275), évről évre nő a fenyegetések száma is (4023, 5408, 6601), zaklatást is egyre többen jelentenek (268, 392, 390), s az

ideiglenes és állandó távolságtartási végzést is egyre többen szegik meg (ideiglenes: 479, 662, 856 és állandó: 2477, 2870, 3440). A jelentésben megjegyzik, hogy bár az áldozatok valós számát így sem ismerjük, jó jel az, hogy egyre többen jelentik ezeket az eseteket, s ebben feltehetően az egyre szélesebb körű tájékoztatás is szerepet játszik. Elgondolkodtató adat az is, hogy 2021-ben 2658 esetben jelen-

tettek kiskorúval folytatott szexuális kapcsolatot, és 164 esetben családtag volt az elkövető. Abban az évben 1599 áldozat volt 13–15 év közötti, és 183 gyermek 13 évesnél fiatalabb. A 2022-es romániai adatok: 3097 kiskorúval folytatott nemi aktus, 1867 áldozat volt 13–15 év közötti, és 157 gyermek 13 évesnél fiatalabb.

Fried Noémi Lujza